

Schuldhelpverlening in Almere

11 juni 2020

Welkom

De 27 deelnemers aan deze Beraadsgroep in de Levend Water-kerk zijn van harte welkom. Vanwege de corona-maatregelen is bijeen komen in 't Kardoes niet mogelijk. Mede dankzij een van de regelmatige deelnemers is deze Beraadsgroep mogelijk. Sonja Stenfert van PLANgroep en Christa Rouwenhorst van Humanitas zullen de deelnemers informeren over de schuldhulpverlening in Almere.

Zorgplicht

Sonja Stenfert werkt bij PLANgroep als preventiefunctiefunctionaris. De wet gemeentelijke schuldhulpverlening regelt voor de gemeenten een zorgplicht voor hun inwoners met problematische schulden. Hoeveel middelen een gemeente inzet voor schuldhulpverlening en wat een gemeente aan schuldhulpverlening biedt is niet in de wet geregeld. Dat is een lokaal politieke keuze.

In Almere werken Wijkteams, Ondersteuning Schuld Stabilisatie (OSS), Humanitas, PLANgroep en de Voedselbank samen aan het bestrijden van schulden. Voor schuldhulpverlening door PLANgroep

Schuldhelpverlening in Almere

11 juni 2020

geldt een gedragscode van de NVVK (voorheen Nederlandse Vereniging voor het Volkskrediet), de branchevereniging voor schuldhelpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering.

Wijziging wet

Door een wijziging van de wet gemeentelijke schuldhelpverlening zullen gemeenten eerder zicht krijgen op mensen met schulden. Dat past bij een meer preventieve schuldhelpverlening. De Algemene verordening gegevens bescherming maakt het nu niet mogelijk om preventief gegevens uit te wisselen. Door de gewijzigde wet wordt dat wel mogelijk. Woningcorporaties, energie- en waterbedrijven en zorgverzekeraars mogen vanaf 1 januari 2021 informatie over mensen met betalingsachterstanden doorgeven aan de gemeente. Die kan dan hulp verlenen.

Covid-19

Het aantal aanmeldingen is bij de schuldhelpverlening sinds corona gedaald. Dat is een landelijke trend die ook merkbaar is bij de Almeerse wijkteams. Het contact met de hulpzoekenden is veranderd van fysiek contact naar contact per telefoon.

Deurwaarders zijn vanwege corona coulanter geworden. Het aantal ontruiming is in Almere mede dankzij projecten relatief lager.

In de toekomst kan covid-19 zorgen voor meer faillissementen, werkloosheid en stijgende aanmeldingen bij de schuldhelpverlening.

Wachten

Wachten maakt problemen met schulden alleen maar groter. Dus nooit lang wachten. De Almeerse schuldhelpverlening kent op dit moment geen wachtlijst. Alle hulpverleners voor de schuldhelpverlening zijn te vinden in het Stadhuis. Mensen met schulden kunnen zich aanmelden bij PLANgroep op het Stadhuis. Vervolgens vind er een screening plaats met Mesis. Dat is het honderdvragen instrument. Daarmee kijkt PLANgroep naar zaken als 'is iemand financieel vaardig', 'is de burger bereid om te veranderen', 'kan de hulpvrager zelf zaken regelen' en 'wat vindt de schuldenaar van het hebben van schulden'. Bij de screening hoort een gesprek.

Vervolg

Op basis van de screening en het gesprek beoordeelt PLANgroep wat er moet gebeuren. Bij vijftien procent van de aanmeldingen kan PLANgroep meteen aan de slag met het regelen van de schulden. In de andere gevallen is dat niet mogelijk. Dan gaat de hulpvrager naar het Team Ondersteuning Schuld Stabilisatie (OSS). OSS zorgt er voor dat alles stabiel wordt. Dan is het inkomen bekend en zijn de schulden ook duidelijk. Dat duurt als regel drie tot zes maanden. Wachtlijsten bij de verslavingszorg kunnen voor een langer traject zorgen.

Belemmeringen

Het regelen van schulden is mogelijk als er geen belemmeringen zijn. Het inkomen moet op orde zijn en de uitgaven moeten passen binnen het inkomen. Daarnaast mag er geen sprake zijn van verslavingsproblemen, problemen met huisvesting, psychosociale problemen, echtscheiding en dergelijke.

Schuldhelpverlening in Almere

11 juni 2020

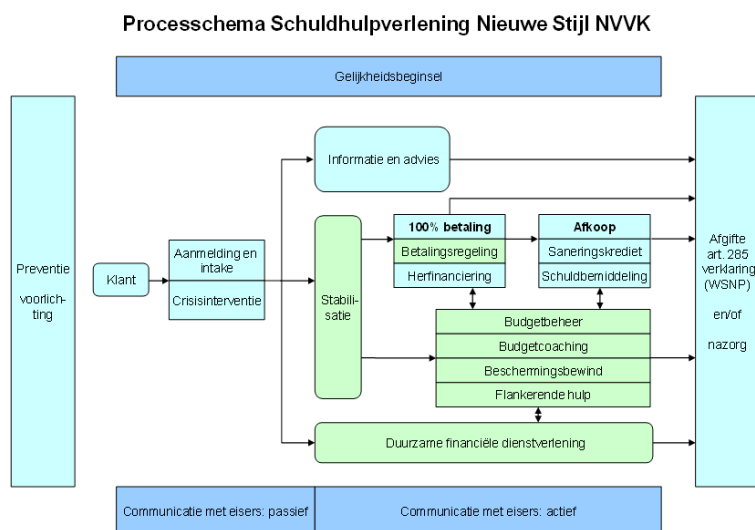
Als iemand binnen tien jaar na een wettelijke sanering aanklopt bij PLANgroep is dat ook een belemmering.

Team OSS

Ondersteuning Schuld Stabilisatie wordt uitgevoerd door De Schoor en gecoördineerd door een maatwerker van de Schoor. In een team OSS zitten drie verschillende hulpverleners: een vrijwilliger van Humanitas, een maatwerker van de Schoor en een sociaal raadvrouw van de Schoor. Het team houdt spreekuur met alle disciplines die samen één burger helpen. OSS is ook behulpzaam bij crisissen. Zodra alles stabiel is kan de schuldenaar weer naar PLANgroep voor het regelen van de schulden.

Duurzame Financiële Dienstverlening (DFD)

Het kan zijn dat er op korte termijn geen schuldregeling te treffen is of dat er geen stabiele situatie te realiseren valt. Dat kan het geval zijn als een woning moet worden verkocht, als er een fraudeschuld is of als er sprake is van verslaving of een echtscheiding. In dat soort gevallen wordt wel DFD ingezet om de problemen niet erger te laten worden.

Voorbeeld

Een schuldenaar met een totaal aan vorderingen van € 10.000 schuld kan in drie jaar tijd maximaal € 5.000 betalen. PLANgroep doet een minnelijk voorstel. Op een na willen de schuldeisers meewerken. Vanwege die ene onwillige schuldeiser zal PLANgroep dan om een dwangakkoord vragen. Als er meerdere onwillige schuldeisers zijn zal PLANgroep een verzoek voor een wettelijke schuldregeling (wsnp) indienen bij de rechter. Als dat niet mogelijk is zal PLANgroep met DFD proberen de problemen op te lossen.

Schuldhelpverlening in Almere

11 juni 2020

Minnelijke schuldregeling

Bij de minnelijke schuldhelpverlener bemiddelt de schuldhelpverlener tussen de schuldenaar en de schuldeisers. Een minnelijke schuldregeling lost het probleem alleen op als alle schuldeisers met het voorstel akkoord gaan. De schuldenaar lost maximaal 36 maanden af. Al het inkomen boven het Vrij Te Laten Bedrag (VTLB) wordt voor aflossing op de schulden gebruikt. Vermogen moet ook te gelde worden gemaakt.

Schulden kunnen ook worden opgelost met een saneringskrediet. Dan krijgen de schuldeisers direct geld. De gemeente wil dat niet. Misschien wordt dat anders voor jongeren.

Wettelijke middelen

In de fase van een minnelijke schuldregeling is een dwangakkoord mogelijk als een schuldeiser niet wil meewerken. Als de minnelijk schuldregeling niet lukt, dan kan PLANgroep een verzoek voor een wettelijke schuldsanering indienen (wsnp). Alle schuldeisers zijn verplicht om daar aan mee te werken. Een wsnp-bewind duurt drie jaar. De schuldenaar krijgt een bewindvoerder en er gelden strenge voorwaarden.

Intelligentie Quotiënt (IQ)

Armoede, het beschikken over een beperkt budget en het hebben van schulden heeft invloed op het IQ van mensen. Schulden kunnen zorgen voor een daling van het IQ met dertien punten. Het gemiddelde IQ is 100, terwijl een laag IQ 85 is. Door schulden kan het brein van de schuldenaar afzakken naar dat van een puber. Dan is het zicht op het effect van handelingen op de lange termijn verminderd. Dan gaan mensen een TV huren in plaats van kopen. Dat lager IQ heeft ook invloed op de mate waarin mensen iets kunnen: hun motivatie.

Hulp

Het lukt niet iedereen om geheel op eigen kracht te functioneren. In Almere zijn er divers instellingen die de helpende hand kunnen bieden:

Wijkteams ; Humanitas ; VMCA ; Gilde ; Vluchtelingenwerk ; Wetswinkel ; Voedselloket ;
Vrijwilligers !!!!

Humanitas

Christa Rouwenhorst gaat in op de werkwijze van Humanitas. Humanitas heeft budgetmaatjes. Aanmelden kan niet rechtstreeks. Aanmeldingen lopen via PLANgroep of het wijkteam. De kernfunctie van het budgetmaatje is het zorgen voor een positief duwtje in de rug bij langdurige stress door geldzorgen. Daarnaast versterkt het budgetmaatje de financiële vaardigheden van de hulpvrager. Het budgetmaatje ondersteunt en gaat zo nodig mee naar instanties. Het budgetmaatje maakt mensen wegwijs in de sociale kaart van Almere en geeft adviezen.

Humanitas werkt samen met de Onafhankelijke Cliënt Ondersteuners (OCO).

Vervolgens vertelt budgetmaatje Jan vol vuur over wat hij doet. Jan is al tien jaar budgetmaatje. Hij heeft vroeger bij een bank gewerkt. Mensen met schulden ervaren het team OSS als een warm bad. Het team helpt met het vinden van een oplossing.

Schuldhelpverlening in Almere

11 juni 2020

Rol in TOSS-team

Budgetmaatjes hebben veel contact met de maatwerker. De maatwerker inventariseert wat er aan de hand is. Budgetmaatjes leggen ook huisbezoeken af. Tijdens het tweede gesprek hoort er een map te zijn met alle administratie. Soms zijn 4 tot 6 bezoeken nodig.

Jan doet verslag van een contact met een echtpaar begin 60. Dat was al vijf jaar afgesloten van warm water en verwarming. Ze bleken al vijf jaar geen algemene heffingskorting te hebben aangevraagd.

Dat was goed voor € 11.000 tot 12.000. Na iets meer dan een maand was alles weer in orde.

Jan meldt dat ook mensen met een HBO-opleiding in de problemen kunnen raken.